

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

EM 2018/21

15.11.2018

Aqqaluaq B. Egede

Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om rammebetingelser for anlæg, drift og finansiering af international lufthavn i Nuuk og i Ilulissat samt regional lufthavn i Qaqortoq

(Medlem af Naalakkersuisut for Boliger og Infrastruktur)

Inuit Ataqatigiit har viljen til at være med til at skabe udvikling og være med til at skabe grundlaget for den infrastrukturelle fremgang for hele landet. Vi er enige i anlæggelsen af de internationale lufthavne, derfor er vi også kommet med et kompromis forslag.

Under udvalgsarbejdet har det vist sig, at der var behov for Inuit Ataqatigiits forslag om national kompromis om lufthavsprojektet. Vi har fået vished for, at der var grund til vores bekymring for sagen, der er omgærdet af hemmelighedskræmmeri. Man har med lufthavsprojektet over for vores fæller i rigsfællesskabet købslået vort lands indtægtsmuligheder, integritet og beslutningskompetence.

Det kan vi på ingen måde acceptere. Vi har jo som folk stemt for indførelsen af Selvstyre, hvorved der blev lagt grundlag for, at vi ikke alene tager ansvarsområder, men også skal fremme vores egen styring af landet. Lufthavsprojektet er stik imod dette. Som samfund bliver vi pålagt til at medfinansiere en overførsel af kompetencen på internationallufttrafikken til staten. Her kan vi blot spørge, - Hvad sker der?

Vi henviser til Inuit Ataqatigiit's mindretalsudtalelser ved førstebehandling. Vi har lavet et kompromisforslag, vi har lavet flere nye forslag og har med henblik på at beboerne i Kangerlussuaq og Narsarsuaq bliver hørt flere gange anmodet Naalakkersuisut om at handle. Dette vil koalitionen og deres samarbejdspartner Demokraterne overhovedet ikke høre tale om.

Under Finansudvalgets indkaldelse af Formanden for Naalakkersuisut erfarede vi, at man har realiseret det vi på ingen måde ønskede. Vi erfarer, at vi som samfund "uden beslutningskompetence" skal være medejere af Kalaallit Airport A/S. Ved at lade vores fæller i rigsfællesskabet blive medejere af Kalaallit Airport, har vi købslået vores selvstyre og vores rettighed til at opnå vores interesser over for den danske

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

regering.

Krav til aktionæraftale:

1. Ved en fremtidig ændring af Kalaallit Airport A/S' formål er det et krav, at dette alene kan ske ved statens accept og godkendelse. Derved får staten den afgørende kompetence.
2. Ændringerne i vedtægterne kan alene ske ved at den danske stat godkender ethvert spørgsmål.
3. Der kan alene gennemføres selskabsretlige omstruktureringer, såfremt den danske stat godkender dette.
4. Frasalg af væsentlige dele af selskabets aktiver kan alene ske ved at statens godkendelse.
5. Strategiske finansielle forhold eller dispositioner, som er af væsentlig betydning for parternes beskyttelse af deres investering, (for eksempel kapitalstruktur, finansiering, garantistillelse og store investeringer kan alene ske med godkendelse fra staten).
6. Beslutning om besættelse af selskabets bestyrelse samt ledelse kan alene ske ved den danske stats godkendelse. Aftaler blandt samarbejdspartnerne sker på grundlag af armslængdeprincippet, endvidere får staten magtbeføjelse over markedskonformitet.
7. Tilladelse til aktieovergang eller pantsætning af aktier i selskabet kan alene ske med godkendelse fra staten.
8. Det kræves, at selskabet skal drives som en kommercielt rentabel virksomhed med overskudsgivende drift, i den forbindelse er det et krav at staten sikres udbytte.
9. Staten kræver at der tilstræbes en sund konsolidering af selskabet og at der ikke skal forsøges anlagt en aggressiv udbyttepolitik.

Hvad der kan udeledes af de ni kraver; at man får samfundet i Grønland til at finansiere det dyre lufthavsprojekt, hvorefter det af staten bliver udelukket, at skabe vækst efter vores eget ønske. Staten investerer med 700 mio. og vinder stort. Hvis man skal vurdere forretningssans, må man sige, at Grønland har tabt stort i forbindelse med lufthavsprojektet.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Man lukker Kangerlussuaq og Narsarsuaq som atlantlufthavne. For aftalen har afdækket, at der ikke er plads til urentable aktiviteter. Nuforstår vi, hvorfor man har afsat op til 30 mio. kr. tillukning af lufthavne. Under udvalgets samråd med Naalakkersuisut erfarede vi og jik vished for, at de 30 mio. kr. er afsat som reserve til en eventuel pludselig lukning.

Vi har fået vished for, at de negative konsekvenser for kommunerne ikke er blevet undersøgt. Der er ikke foretaget undersøgelse vedrørende medarbejdere, der bliver arbejdsløse og de arbejdspladser der nedlægges i Kangerlussuaq og Narsarsuaq. Der er ikke foretaget undersøgelse angående de mennesker der skal flytte samt de mange familier, der vil stå uden arbejde, ligesom der ikke er udarbejdet en koordineret plan for deres næste skridt. Der er ikke sket afdækning af spørgsmålene om, hvordan de adskillige turismevirksomheder i Kangerlussuaq og Narsarsuaq vil blive påvirket.

I denne sag bliver resten af befolkningen på kysten ikke vægtet politisk. De bliver ikke hørt. Naalakkersuisut er ellers klar over, at mange mennesker vil blive negativt påvirket, det er dem vi kræver handling overfor før en beslutning træffes idag. Men det bliver overhørt. Hvem arbejder man primært for? Staten eller partiinteresser?

Der jindes også nogle, som er imod lufthavsprojektet; hvis man ikke længere lytter til befolkningens røst og de ikke har ret til at tilkendegive deres mening må folket rejse sig. Dette er ikke et udtryk for, at man fuldstændigt vil stoppe arbejdet omkring lufthavsprojektet. Der er tale om en beslutning fra flertallet uden støtte fra store dele af befolkningen. Man har ikke givet en forklaring til de mennesker, der vil blive hårdest ramt, ligesom man ikke har vist dem deres muligheder fremover. De politiske leders håndtering af servicen over for befolkningen i denne sag er absolut ikke god og kan på ingen måder accepteres.

En koalition bestående af Demokraterne, Siumut og Atassut væltede for en del år siden grundet deres godkendelse af en landsplansredegørelse med sigte på lukning af bygder. Nu hvor Demokraterne og Siumut genoptager deres samarbejde er det tydeligt, at de seriøst genoptager arbejdet med at få lukket bygder. Dette støttes ikke af Inuit Ataqatigiit. Naalakkersuisut og deres samarbejdspartneres egenhændige og planløse forehavende med at lukke bygder er vi stærkt imod.

Styrkelse af samarbejdet i rigsfællesskabet ved dette projekt ender vel med, at skabe en større splid mellem den danske stat og Grønland. Man vil styrke rigsfællesskabet på bekostning af en stor del af befolkningen

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

her i landet, uden at værdsætte dem og inkludere dem. Det er ikke et ordenligt udført arbejde. Og det er ikke udført med deltagelse af befolkningen. Det er ikke et troværdig og gennemsigtig arbejde. For vi har først for nogle dage siden erfaret meget vigtige elementer i sagen. Det vigtigste vi har fundet ud af er; at vores fæller i rigsfællesskabet får en stor medbestemmelse over den største erhvervsplan i Grønland. Dette til trods for, at det er befolkningen i landet, der bekoster langt den største del.

Inuit Ataqatigiit har viljen til at være med til at skabe udvikling og være med til at skabe grundlaget for den infrastrukturelle fremgang for hele landet. Vi er enige i anlæggelsen af de internationale lufthavne, derfor er vi også kommet med et kompromis forslag. Men dette blev ikke hilst velkommen. Det samme gør sig gældende for Qeqqata Kommunia, Kangerlussuaqbeboerne og Narsarsuaqbeboere. De er ikke klar over den faktiske realitet, nemlig at de nu stilles over for en fremtid som er uvis og som ikke er planlagt. Det eneste vi ved, er, at alt hvad der er urentabelt vil blive lukket, da Kalaallit A ir port ikke vil være med til at løfte dem.

Vi har hilst den danske stats investering velkommen og ønskede at deltage. Vores primære ønske er, at den danske investering ikke skal resultere i begrænsninger for det grønlandske samfunds virksomhed samt for selvstyre i Grønland. Undervejs i sagen har vi erfaret, at vores ønske ikke kan opnås, idet det danske medejerskab i Kalaallit Airport A/S på mange måder kan sætte begrænsninger for de grønlandske ønsker og mål for driften af virksomheden. Sagt på en anden måde; ved at give danskerne vetoret giver vi dem mulighed for at begrænse vores mål, hvilket er stik imod det grønlandske selvstændighed og selvstyreloven. Vi kan end ikke bruge vores investering som garanti/pant, da dette tilkommer vores fælle i rigsfællesskabet.

Med disse bemærkninger fremsætter Inuit Ataqatigiit følgende ændringsforslag:

Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2018 om rammebetingelser for i etapevis, at anlæg, drift og finansiering af international lufthavn i Nuuk og i Ilulissat samt regional lufthavn i Qaqortoq.